

Vedtaget på generalforsamling i Dansk Selskab for Samfundsmedicin den 31. maj 2005.

Præambel for Dansk Selskab for Folkesundhed

Dansk Selskab for Folkesundhed er et tværfagligt selskab, der samler professionelle enkeltpersoner og organisationer, som beskæftiger sig med eller interesserer sig for folkesundhed¹. Selskabets handlingsgrundlag er den til enhver tid bedste kundskab og evidens. Selskabet tager udgangspunkt i brede sygdoms- og sundhedsbegreber, som inddrager personlige, biologiske, adfærdsmæssige, sociale, kulturelle og miljømæssige forhold af betydning for sygdom og sundhed. Centralt for folkesundhedsarbejdet er indsatser, som er sammenhængende på tværs af faggrupper og sektorer, og som giver optimale muligheder for borgerens selvbestemmelse og selvforvaltning.

Dansk Selskab for Folkesundhed arbejder med at fremme befolkningens sundhedstilstand gennem

- sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering både på individ-, lokalmiljø- (herunder arbejdspladsen) og samfundsniveau.
- overvågning af befolkningens sundhed og sygelighed
- en indsats for at sikre en god og lige adgang til sundhedsvæsenets ydelser for alle og en hensigtsmæssig udnyttelse af sundhedsvæsenets ressourcer gennem fokus på planlægning og organisation af sundhedsvæsenet
- en indsats for at sikre det tilstrækkelige og relevante personale på det relevante kompetenceniveau via videreuddannelse og kompetenceudvikling
- en indsats vedr. livsstilsfaktorer, miljøfaktorer, biologiske forhold, kulturelle faktorer og samfundsforhold, der har betydning for befolkningens sundhedstilstand.
- uddannelse i folkesundhed og
- forskning og metodeudvikling i folkesundhed og i social- og sundhedsvæsenets ydelser og organisation (social- og sundhedstjenesteforskning).

Folkesundhedsbegrebet handler om befolkningens samlede sundhedstilstand samt aktiviteter, der vedrører forståelse og fremme af sundhed samt forebyggelse og reduktion af sygdom på befolknings- og samfundsniveau.

Begrebet folkesundhed blev benyttet i Danmark i 1940'erne og dukkede igen op i midten af 1990'erne i forbindelse med stagnationen i udviklingen af danskernes middellevetid. Folkesundhedsbegrebet anvendes i forskellige betydninger. Dels tilstanden folkesundhed, dvs. befolkningens sundhedstilstand, dels arbejdet for at fremme folkesundheden, herunder organisering, forskning og praktisk indsats vedrørende befolkningens og særlige befolkningsgruppers sundhedstilstand og faktorer, som har indflydelse herpå. Selskabets folkesundhedsbegreb omfatter begge de omtalte områder. Folkesundheden kan både være et mål, en strategi, en videnskab og en indsats. WHO definerer i 1999 folkesundhed (Public Health) som: The science and art of promoting health, preventing disease and prolonging life through the organized effort of society (Acheson rapporten (WHO health promotion glossary) svarende til: Videnskabelig og praktisk indsats, der fokuserer på at fremme sundhed, forebygge sygdom og forlænge liv, - baseret på et samfunds organiserede indsats.

Nationale og internationale udfordringer i folkesundhed

De store *nationale udfordringer* for folkesundheden i Danmark er bl.a.:

- relativt lav middellevetid i Danmark
- flere borgere med kronisk sygdom, på grund af stigende middellevetid
- dårlig trivsel og ringe helbredsrelateret livskvalitet i udsatte grupper i samfundet
- ændret sygdomsmønster relateret til livsstil: fedme, misbrug, stress, fysisk inaktivitet
- udstødelse fra arbejdsmarkedet og nærmiljø: hjem- og boligløse
- social og etnisk ulighed i sygdom og sundhed
- varierende kvalitet og effektivitet i folkesundhedsarbejdet
- social og etnisk ulighed i de samfundsmæssige indsatser, der har til hensigt at fremme sundhed og reducere sygdom og konsekvenser af sygdom
- manglende hygiejne i børneinstitutioner og på hospitaler
- væsentlige og forebyggelige risikofaktorer fra produkter, i indemiljø og udeluft samt i trafikken
- sundhedsvæsenets håndtering af etniske minoritetsgrupper
- sammenhæng i sundhedsvæsenet herunder sammenhængende, gode patientforløb
- styrkelse af det tværsektorielle samarbejde.

De store *internationale udfordringer* for folkesundheden, specielt i u-landene er bl.a.:

- den massive sociale ulighed både internt i u-landene og mellem i- og u-lande
- overdødelighed specielt blandt spædbørn og børn
- infektionssygdomme, herunder hiv og aids
- fejlnæring, diabetes, fattigdom og dårlig hygiejne
- manglende økonomiske muligheder for udvikling og udbygning af sundhedsvæsenet
- følger af krig og terror
- børnearbejde
- prostitution.

Det nødvendige samarbejde mellem praksis, forskning og politik/administration

Der er tale om udfordringer, som generelt stiller krav om samarbejde mellem praksismiljøer, forsknings- og vidensmiljøer og politisk-administrative miljøer. Der er vel at mærke tale om andet end et formelt samarbejde - således også et samarbejde, der bygger på gensidig respekt for givne vilkår, mål og handlemuligheder. Samarbejdet udmøntes i indsatser, der baseres kundskaber og evidens og har til hensigt:

- at skabe et sammenhængende sundhedsvæsen og sammenhængende patientforløb
- at fremme prioritering af forebyggelse, sundhedsfremme, rehabilitering
- at frembringe viden om udsatte gruppers behov og effekt af indsatser gennem systematisk vidensindsamling
- at udvikling effektive indsats- og evalueringsmetoder indenfor forebyggelse, sundhedsfremme og rehabilitering
- at uddanne relevante professionelle i folkesundhed og sikre og udvikle folkesundhedsuddannelse på akademisk niveau.

Selskabets konkrete aktiviteter

Dansk Selskab for Folkesundhed iværksætter konkrete aktiviteter f.eks.

- at stimulere til integrering af folkesundhed i offentlige sektorers beslutninger og drift
- at varetage speciallægeuddannelsen i samfundsmedicin samt lægefaglig rådgivning til sundhedsstyrelsen
- at udvikle efteruddannelsestilbud til de folkesundhedsvidenskabelige professioner
- at sikre Dansk selskab for Folkesundhed høringsret i forhold nationale folkesundhedspolitikker og –strategier
- at stimulere til en dynamisk udvikling i og samspil mellem praksis, forskning og det administrative-politiske niveau,
- at sikre, at der udpeges repræsentanter til offentlige organer og relevante aktiviteter nationalt og internationalt
- at skabe grobund for og udvikle samarbejdet mellem kommune, region og stat
- at udvikle et sammenhængende sundhedsvæsen, der kan tilfredsstille befolkningens behov for sammenhængende forløb
- at fremme udbredelsen af og implementeringen af en sundhedsfremmende og forebyggelse i alle sundhedsvæsenets sektorer
- at bidrage til offentlig og politisk debat om folkesundhed
- at stimulere vidensopsamling og -formidling.
- at stimulere forskning/udvikling i folkesundhed
- at stimulere uddannelse, efter- og videreuddannelse i folkesundhed
- at skabe et dynamisk miljø for erfaringsudveksling nationalt og internationalt gennem møde-, kursus- og konferenceaktiviteter. Selskabet organiserer således årligt ”Folkesundhedsdage”
- at stimulere til folkesundhedssamarbejde på tværs af grænser.

Organisering

Selskabets aktiviteter bæres af medlemmernes arbejde i udvalg og engagement i formidling. Der nedsættes faste udvalg og ad hoc udvalg i henhold til vedtægter. Faste udvalg er det lægefaglige uddannelsesudvalg (varetagelse af den samfundsmedicinske speciallægeuddannelse), det tværfaglige udvalg, som planlægger årsmøder, folkesundhedsdage, medlemsmøder mv. samt forskningsudvalget, der arbejder for at stimulere forskningsudviklingen.

Der kan nedsættes ad hoc udvalg. Disse tilstræbes at være tværfaglige, men kan være monofaglige. Ad hoc udvalg kan fx være internationalt udvalg, formidlingsudvalg – udvalg som er tema- eller interesseorienterede – med kommissorier, der har begrænset funktionstid og afsluttes med et produkt.